

7/2026

Frivilliga som ledsagare

Röda Korsets frivilliga inom vänverksamheten kan delta i olika engångsuppdrag, till exempel som ledsagare vid läkarbesök. Längden på ledsagaruppdraget bör uppskattas så noggrant som möjligt på förhand. Rekommendationen är att uppdragen varar mindre än fyra timmar. Om det finns en risk att uppdraget blir längre bör både den frivilliga och den person som ledsagas ha matsäck med sig.

Oftast får den frivilliga ledsagaren följa med i taxi eller annan transport utan kostnad i båda riktningarna. Enligt FPA:s anvisningar kan ledsagarens resor i vissa fall ersättas i sådana situationer. Så är dock inte alltid fallet, och det kan hända att den ledsagade personen blir kvar på sjukhuset och att den frivilliga saknar transport för återresan.

I enlighet med de nationella anvisningarna om kostnadsersättningar **har den frivilliga möjlighet att få ersättning för resekostnader om situationen är motiverad och detta har avtalats på förhand.**

”Resor ersätts i första hand enligt det billigaste tillgängliga allmänna färdmedlet. Av motiverade skäl kan man dock i enskilda fall avvika från denna grundregel. Då kan kilometerersättning för användning av egen bil betalas. Ett motiverat skäl kan hänföra sig till ändamålsenlighet eller kostnadseffektivitet. Avvikelser ska avtalas i förväg med organisationen. Motiveringen för användning av egen bil ska också anges i reseräkningen. På kilometerersättningarna tillämpas statens resereglemente, och hälften (50 %) av den fastställda kilometerersättningen betalas ut. Samåkning rekommenderas. Kostnader för taxiresor kan ersättas om användningen av taxi är motiverad och har avtalats på förhand.”

Ledsagaruppdrag kan uppstå med kort varsel och det är inte alltid möjligt att komma överens i förväg i varje enskilt fall. **Om avdelningen bedriver ledsagarverksamhet är det bra om den person som ansvarar för vänverksamheten går igenom anvisningarna om kostnadsersättning tillsammans med de frivilliga och avdelningens styrelse eller den person som ansvarar för ekonomin samt på förhand kommer överens om hur sådana situationer ska hanteras. Det är viktigt att de frivilliga känner till att ersättning av kostnader i undantagsfall ska vara motiverad och på något sätt avtalad i förväg.**

Den frivilliga fungerar som sällskap åt kunden under ledsagningen. Om kunden är i dåligt skick ska uppdraget inte förmedlas till en frivillig. Principen är att den person som ledsagas ska vara i sådant skick att ansvaret för personens välbefinnande inte överförs till den frivilliga.

Ett servicehus eller motsvarande får inte använda frivilliga för att ersätta vårdpersonal eller annan personal. Den frivilliga får inte heller förmedla kundens hälsouppgifter mellan olika institutioner. Servicehus, vårdhem, sjukhus eller motsvarande ansvarar själva för att information som gäller en boendes vård förmedlas till läkare eller annan vårdgivare när en frivillig fungerar som ledsagare och den boende inte själv kan ge tillräckliga uppgifter.

Den frivilliga kan inte heller ersätta en närstående ledsagare som ordinerats av läkare. Om kunden inte skrivs ut utan en närstående ledsagare måste denna person vara någon annan än en frivillig från Röda Korset.